

تحلیل و بررسی عقل در اندیشه نظریه پردازان اسلامی و غربی

لیلی نظری^۱، زهرا نظری^۲

۱- گروه روانشناسی، دانشکده روانشناسی، واحد اسلامشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

۲- گروه شیمی، دانشکده شیمی، واحد اسلامشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

چکیده

عقل به عنوان مهم‌ترین ویژگی انسان بر سایر مخلوقات مورد توجه است و اندیشمندان هر مکتبی، درباره عقل و جایگاه آن در زندگی انسانی به مباحثه پرداخته‌اند. اگرچه مکاتب فکری مختلف، هر یک عقل را به گونه‌ای تعریف کرده‌اند، و کارکردهای مختلفی را برای عقل برشمرده‌اند. ولی با وجود تمام اختلافات، موضوع، امکان، ابزار و اعتبار شناخت از اولین و مهمترین دغدغه‌های اندیشه بشری است و از همان آغاز اندیشه، نقش عقل پررنگ بوده است که ارتباط تنگاتنگی با نگاه انسان به جایگاه، ارزش و ماهیت عقل داشته است. در این پژوهش ابتدا به تعاریف از عقل و انواع و کارکردهای آن سپس به بررسی اندیشه‌های راسیونالیست در غرب و در نهایت به بررسی نظریات دو اندیشمند غربی پرداخته می‌شود. در اندیشه اسلامی نیز به بررسی رویکرد و دیدگاه متفکران آن پرداخته شد تا ضمن معرفی چستی عقل به بررسی آن در اندیشه اسلامی و غربی و بررسی افقی روشن تر از عقل به نام عقل فعال پرداخته شد.

واژگان کلیدی: عقل، اندیشه اسلامی، اندیشه غربی، معتزلی، عقل فعال